

ZAMONAVIY PEDAGOGIK TEXNOLOGIYALARI ORQALI UZLUKSIZ TA'LIMNI RIVOJLANTIRISH

Ergashbayev Shohbozbek

Namangan Davlat Pedagogika Instituti doktorandi

Elektron pochta: ergashbayevshohbozbek2@gmail.com

Orcid: 0009-0007-1884-8949

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14919676>

Anotatsiya: Mazkur maqolada zamonaviy pedagogik texnologiyalarning uzluksiz ta'limni rivojlantirishdagi o'rni va ahamiyati tahlil qilinadi. Ta'lim jarayonida innovatsion metodlar, interfaol usullar va axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish orqali samaradorlikni oshirish yo'llari ko'rib chiqiladi.

Kalit so'zlar: Zamonaviy pedagogik texnologiyalar, uzluksiz ta'lim, innovatsion metodlar, interfaol usullar, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, masofaviy ta'lim, raqamli ta'lim platformalari.

Аннотация: В данной статье анализируется роль и значение современных педагогических технологий в развитии непрерывного образования. Рассматриваются пути повышения эффективности образовательного процесса посредством использования инновационных методов, интерактивных подходов и информационно-коммуникационных технологий.

Ключевые слова: современные педагогические технологии, непрерывное образование, инновационные методы, интерактивные подходы, информационно-коммуникационные технологии, дистанционное обучение, цифровые образовательные платформы.

Annotation: This article analyzes the role and significance of modern pedagogical technologies in the development of continuous education. It examines ways to improve efficiency through the use of innovative methods, interactive approaches, and information and communication technologies in the educational process.

Keywords: Modern pedagogical technologies, continuous education, innovative methods, interactive approaches, information and communication technologies, distance learning, digital education platforms.

KIRISH

Mamlakatimizning ijtimoiy iqtisodiy rivojlanishini jadallashtirish va uning iqtisodiy xavfsizligini ta'minlashda ta'lim tizimining o'rni beqiyosdir. Dunyoda ta'lim tizimida ro'y berayotgan ta'limning internatsionallashuvi, talabalarning xalqaro mobilligi, ta'lim dasturining tez o'zgaruvchanligi kabi global tendensiyalar qatoriga ta'lim sifatini ta'minlash masalasi alohida ahamiyat kasb etib bormoqda. Zamonaviy ijtimoiy-iqtisodiy sharoitlar hamda bo'lajak mutaxassislarning ma'naviy-ahloqiy, intellektual va kasbiy salohiyatiga nisbatan qo'yilayotgan yuqori talablar ta'lim muassasalari oldiga xalqaro talablarga javob bera oladigan sifatli kadrlar tayyorlash vazifasini qo'ymoqda. Bu vazifalarni bajarish yo'lida esa ta'limda innovatsion pedagogik texnologiyalardan foydalanish talab etiladi. Ammo ta'lim tizimida

zamonaviy tendensiyalarni, ayniqsa, rivojlangan xorijiy mamlakatlardagi ta'lim tizimida foydalanayotgan innovatsion pedagogik texnologiyalarni isloh qilishning zamonaviy tajribalari nisbatan sekin o'zlashtirilmoqda. Pedagogik texnologiya - bu o'quv jarayonini zamonaviy tashkil etish tizimi bo'lib, u ta'limning zaruriy sifatini ta'minlaydi va jadallashgan ilmiy-texnik taraqqiyot talablariga javob beradigan, ta'lim shakllarini takomillashtirish vazifasini ko'zlagan o'qitish jarayonlarini texnika va inson omillarida, ularning birgalikdagi harakatlari vositasida yaratish, tadbir etishning izchil metodidir. Ta'lim jarayonida innovatsion pedagogik texnologiyalardan foydalanish davr talabi bo'lib hisoblanadi. Pedagogik texnologiya-texnika resurslari, odamlar va ularning o'zaro ta'sirini hisobga olgan holda ta'lim shakllarini optimallashtirish vazifasini qo'yuvchi o'qitish va bilimlarni o'zlashtirishning xamma jarayonlarini yaratish, qo'llash va aniqlashning tizimli metodi (YuNESKO). Ta'lim jarayonida yangi innovatsion texnika-texnologiyalardan foydalangan holda dars o'tish, so'nngi texnikalar bilan jihozlangan laboratoriya xonalaridan foydalangan holda mashg'ulotlar o'tkazish, mutaxassislik bo'yicha, masalan kimyo sohasidagi so'nngi innovatsiyalar haqida ma'lumotlar keltirib, jahon tajribasidan namunalar keltirib o'tish talabalarni yangilik yaratish ruhida tarbiyalashga turtki bo'ladi. Bizning fikrimizcha ta'lim jarayonida avval qiziqish uyg'otib, motivatsiya berib, so'ngra raqobat muhiti yaratilsa talabalarda innovatsiya yaratishdagi yashirin qobiliyatlari uyg'otiladi va albatta rag'batlantirish amalga oshirilsa ko'zlangan maqsadga erishiladi. Talabalarga ilm-fan va innovatsiya yaratishda yutuqlarga erishgan insonlardan misol keltirib, iloji bo'lsa ulardan birini o'rnak bo'luvchi inson sifatida darsga taklif qilib, yoki innovatsiyalar markaziga talabalarni ekskursiyalarga etishni yo'lga qo'yilsa maqsadga tezroq erishilgan bo'lardi.

Zamonaviy sharoitda ta'lim sohasida yangi pedagogik texnologiyalarning qo'llanishi uzlukli ta'limni rivojlantirishning asosiy omillaridan biriga aylangan. Uzlukli ta'lim tizimi orqali yoshlar nafaqat bilim va ko'nikmalarga, balki ularning ma'naviy, axloqiy va ijtimoiy qadriyatlarini shakllantirishga qaratilgan dasturlar muvaffaqiyatli amalga oshirilmoqda. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar, xususan, raqamli ta'lim platformalari, virtual reallik (VR), kengaytirilgan reallik (AR) va sun'iy intellekt (AI) kabi innovatsion yechimlar uzlukli ta'limni yanada samarali va qiziqarli qilmoqda. 2022-yil holatiga ko'ra, dunyo bo'yicha 90% dan ortiq ta'lim muassasalari raqamli texnologiyalardan foydalanishni joriy qilgan. Masalan, Finlandiya, Singapur va Janubiy Koreya kabi mamlakatlarda uzlukli ta'lim tizimi orqali yoshlarning ma'naviy va axloqiy jihatdan barkamol bo'lishiga qaratilgan dasturlar muvaffaqiyatli amalga oshirilmoqda. Bu mamlakatlarda yoshlarning 85% ma'naviy qadriyatlarni qadrlash va ularni hayotda qo'llashni o'zlarining asosiy vazifasi deb biladi. Biroq, uzlukli ta'limni rivojlantirishda qiyinchiliklar ham mavjud.

Masalan, O‘zbekistonda 2022-yilgi ma’lumotlarga ko‘ra, maktablarning atigi 40% zamonaviy texnologiyalar bilan ta’minlangan, bu esa uzlukli ta’limni samarali tashkil etishda to‘siq bo‘lib kelmoqda. Shu sababli, zamonaviy pedagogik texnologiyalarni joriy etish va ularni uzlukli ta’lim tizimiga integratsiyalash zarurati tobora ortib bormoqda. Kelajakda uzlukli ta’limning samaradorligini oshirish orqali yoshlarning ma’naviy qadriyatlarni qabul qilishi va ularni hayotda qo‘llashi kutilmoqda. Internet va raqamli texnologiyalarning rivojlanishi bu jarayonni yanada osonlashtirishi mumkin[1]. Masalan, virtual platformalar orqali yoshlarga ma’naviy va axloqiy qadriyatlarni o‘rgatish dasturlari ishlab chiqilishi, ularning bilim darajasini oshirishi va ularni jamiyatning faol a‘zolariga aylantirishi mumkin. Shunday qilib, zamonaviy pedagogik texnologiyalar orqali uzlukli ta’limni rivojlantirish ularning shaxsiy va ijtimoiy salohiyatini oshirishga xizmat qiladi.

ADABIYOTLAR TAHLILI

Zamonaviy pedagogik texnologiyalar orqali uzlukli ta’limni rivojlantirish masalalari ilmiy adabiyotlarda keng yoritilgan bo‘lib, bu sohada o‘tkazilgan tadqiqotlar va nazariy yondashuvlar muhim o‘rin tutadi. Xususan, pedagogika, psixologiya va axborot texnologiyalari fanlari doirasida raqamli ta’limning ta’lim jarayoniga ta’siri haqida ko‘plab ilmiy ishlar amalga oshirilgan. Masalan, J. Deweyning “Demokratiya va ta’lim” asarida ta’limning ijtimoiy va ma’naviy jihatlari chuqur o‘rganilgan bo‘lib, u ta’limning nafaqat bilim balki, shaxsning ma’naviy qadriyatlarini shakllantirish vositasi ekanligini ta’kidlaydi. Shuningdek, L. Vygotskiyning “Tafakkur va til” asarida madaniy va ijtimoiy omillar shaxsning rivojlanishidagi rolini o‘rganish orqali ma’naviy tarbiyaning ahamiyati yoritilgan[2].

METOTOLOGIK QISM

Ushbu tadqiqotda zamonaviy pedagogik texnologiyalar orqali uzlukli ta’limni rivojlantirishning ilmiy asoslarini o‘rganish uchun ilmiy metodlardan foydalanildi. Tadqiqotning asosiy metodologik yondashuvi sifatida tizimli, tarixiy va taqqosiy tahlil usullari qo‘llandi. Tizimli yondashuv orqali zamonaviy pedagogik texnologiyalarning uzlukli ta’limga ta’siri tizimli ravishda o‘rganildi. Tarixiy yondashuv esa, ta’limning rivojlanish bosqichlarini va uning zamonaviy sharoitdagi o‘zgarishlarini tahlil qilish imkonini berdi. Taqqosiy tahlil usuli orqali esa, turli mamlakatlarda amalga oshirilayotgan uzlukli ta’lim dasturlari va ularning samaradorligi taqqoslandi. Tadqiqot jarayonida statistik ma’lumotlardan keng foydalanildi. Masalan, YUNESKO va BMTning 2021-2023 yillardagi hisobotlarida keltirilgan ma’lumotlar asosida yoshlarning ma’naviy qadriyatlarni qabul qilish darajasi tahlil qilindi. Shuningdek, so‘rovnomalar va intervyular orqali yoshlarning ma’naviy dunyoqarashi va uzlukli ta’limga bo‘lgan munosabati o‘rganildi[3]. Tadqiqot natijalari asosida zamonaviy pedagogik texnologiyalarning uzlukli ta’limni

rivojlantirishdagi roli va uning samaradorligini oshirish yo‘llari haqida bashoratlar qilindi.

NATIJALAR

Zamonaviy pedagogik texnologiyalarni uzluksiz ta'lim jarayoniga integratsiyalash natijasida ta'lim sifatida sezilarli o'zgarishlar kuzatilmoqda. Ilmiy tadqiqotlar va statistik ma'lumotlar ushbu texnologiyalarning samaradorligini tasdiqlaydi. Masalan, Yevropa Ittifoqi davlatlarida o'tkazilgan tadqiqotlar natijasida, masofaviy ta'lim platformalaridan foydalangan talabalar orasida muvaffaqiyat ko'rsatkichi 18% ga yuqori bo'lgan. Bu raqamlar raqamli texnologiyalarning ta'lim jarayonidagi ijobiy ta'sirini ko'rsatadi. O'zbekiston Respublikasida ham uzluksiz ta'lim tizimini rivojlantirishga katta e'tibor qaratilmoqda. "Kadrlar tayyorlash milliy dasturi" doirasida ta'lim jarayoniga zamonaviy pedagogik texnologiyalarni joriy etish orqali o'quvchilarning bilim darajasini oshirish va ularni xalqaro mehnat bozorida raqobatbardosh kadrlar sifatida tayyorlash maqsad qilingan. Yaqin 5 yil ichida raqamli va interfaol texnologiyalarning ta'lim jarayoniga chuqur integratsiyalashuvi natijasida O'zbekistonda o'quvchilarning bilim olish samaradorligi 25% ga oshishi kutilmoqda[4]. Bu esa mamlakatning iqtisodiy va ijtimoiy rivojlanishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Shuningdek, pedagogik texnologiyalarni qo'llash o'qituvchilarning malakasini oshirishda ham muhim rol o'ynaydi.

MUXOKAMA

Zamonaviy pedagogik texnologiyalar orqali uzlukli ta'limni rivojlantirish masalasi ilmiy jihatdan murakkab va ko'p qirrali mavzu bo'lib, uning dolzarbligi va samaradorligi haqida turli fikrlar mavjud. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, zamonaviy texnologiyalarning qo'llanishi uzlukli ta'limni yanada samarali va qiziqarli qiladi. Masalan, virtual reallik (VR), kengaytirilgan reallik (AR) va sun'iy intellekt (AI) kabi innovatsion yechimlar yoshlarning ma'naviy qadriyatlarini qabul qilish jarayonini yanada samarali qiladi. Statistik ma'lumotlarga ko'ra, raqamli ta'lim platformalari orqali ta'lim olgan yoshlarning 60-70% ma'naviy qadriyatlarini yaxshiroq qabul qiladi. Bu holat, zamonaviy texnologiyalarning ta'lim sohasida qo'llanishining ahamiyatini ko'rsatadi. Biroq, zamonaviy pedagogik texnologiyalarning uzlukli ta'limga ta'siri haqida turli fikrlar mavjud. Ba'zi tadqiqotchilar, faqat texnologiyalarga tayanib uzlukli ta'limni rivojlantirishning cheklanganligini ta'kidlaydilar[5]. Masalan, 2021-yilda o'tkazilgan bir tadqiqotga ko'ra, faqat texnologiyalarga tayanib ta'lim jarayonini tashkil etishning samarasi cheklangan bo'lib, bu jarayonda o'qituvchilarning malakasi va jamiyatning ishtirokini kuchaytirish zarurligi ta'kidlangan. Boshqa tomondan, ba'zi mutaxassislar zamonaviy pedagogik texnologiyalarni joriy etishda qiyinchiliklar mavjudligini, xususan, resurslar yetishmasligi va o'qituvchilarning malakasini oshirish zarurligini

ta'kidlaydilar. Masalan, O'zbekistonda 2022-yilgi ma'lumotlarga ko'ra, maktablarning atigi 40% zamonaviy texnologiyalar bilan ta'minlangan, bu esa uzlukli ta'limni samarali tashkil etishda to'siq bo'lib kelmoqda.

XULOSA

Zamonaviy pedagogik texnologiyalarni uzluksiz ta'lim tizimiga integratsiyalash ta'lim sifatini oshirish, o'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini rivojlantirish hamda mamlakatning raqobatbardoshligini ta'minlashda muhim omil hisoblanadi. Ilmiy tadqiqotlar va amaliy tajribalar ushbu texnologiyalarning samaradorligini tasdiqlaydi. Masofaviy ta'lim, aralash o'qitish, gamifikatsiya va virtual haqiqat kabi innovatsion yondashuvlar o'quv jarayonini interaktiv va qiziqarli qilish orqali o'quvchilarning motivatsiyasini oshiradi. O'zbekiston Respublikasida uzluksiz ta'lim tizimini rivojlantirish davlat siyosatining ustuvor yo'nalishlaridan biri bo'lib, 2022–2026-yillarda maktab ta'limini rivojlantirish bo'yicha milliy dastur doirasida ta'lim sifatini oshirish, pedagogik texnologiyalarni joriy etish va o'qituvchilarning malakasini oshirishga alohida e'tibor qaratilgan.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati.

1. Oybek o'g'li X. N. O'zbekiston respublikasida ta'lim tizimini rivojlantirishning asoslari haqida //international scientific research conference. – 2024. – T. 3. – №. 27. – C. 113-117.
2. Buribayevich E. J. Uzluksiz ta'lim tizimi modernizatsiyasida zamonaviy pedagogning kreativlik salohiyati //fan, ta'lim va amaliyotning integratsiyasi. – 2024. – T. 5. – №. 1. – C. 63-68.
3. Samad o'g'li E. H. Mamlakatimizda ma'naviy-ma'rifiy ishlarni tashkil etilishi va uzluksiz ta'lim tizimi //Ta'lim innovatsiyasi va integratsiyasi. – 2023. – T. 7. – №. 1. – C. 192-197.
4. Fayoz Q. Uzluksiz ta'lim tizimidagi turli xil ta'lim muassasalarida chet tili o'rgatish jarayonida individual ishlarni tashkil etish hususiyatlari //journal of scientific research, modern views and innovations. – 2025. – T. 1. – №. 3. – C. 158-163.
5. Ergashbayev, S. (2025). Yoshlarning ma'naviyat dunyoqarashini rivojlantirishda uzluksiz ta'lim jarayonlarining o'rni (rivojlangan davlatlar tajribasi misolida). Universal xalqaro ilmiy jurnal, 2(2), 3-9.